NORAKSTS
Lieta Nr.A42759709
A7597-09/17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 18.septembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis V.Poķis,

piedaloties pieteicēja *J.M.C.* pārstāvim *M.G.*,
atbildētājam – Latvijas Republikas pusē pārstāvošā iestāde Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, kuru uz pilnvaras pamata pārstāvēja *L.Ā.* un *J.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.M.C.* pieteikuma par pieteicējam labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu samazināta būvju ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/* kultūrvēsturiskās vērtības novērtējums.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 26.jūlijā Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (turpmāk – Inspekcija jeb atbildētāja) saņemts *J.M.C.* iesniegums, kurā lūgts sniegt izziņu par to, vai *J.M.C.* piederošajā zemes gabalā Rīgā, */adrese/* (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) ir iespējams nojaukt tur esošās sešas ēkas un būves (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/* un */kadastra apzīmējums/*). Izziņa nepieciešama, lai *J.M.C.* varētu plānot nākotnē visas iespējas, kas saistītas ar nekustamā īpašuma attīstību.

Ar Inspekcijas lēmumu Nr.10-4/414 noteikts šāds zemes gabala Rīgā, */adrese/* (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) esošo ēku vērtības līmenis:

1. ēkas ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību – būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*;

2. kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas - būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*.

Ar 2008.gada 12.marta iesniegumu *J.M.C.* ir apstrīdējis Inspekcijas lēmumu Nr.10-4/414 daļā par kultūrvēsturisku ēku līmeņa noteikšanu būvēm ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*.

Pamatojoties uz minēto iesniegumu, 2008.gada 13.jūnijā Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija pieņēma lēmumu Nr.06-02/2108 (turpmāk arī

Lēmums), nosakot šādus ēku (būvju) kultūrvēsturiskās vērtības līmeņus nekustamajā īpašumā Rīgā, */adrese/* (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*):

1 ēkas ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību – būve ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*;

2 ēkas bez kultūrvēsturiskās vērtības – būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra numurs/*, */kadastra apzīmējums/* un */kadastra apzīmējums/*;

3 kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas – būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*.

[2] 2008.gada 14.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.M.C.* (turpmāk arī pieteicējs) pieteikums par Lēmuma atcelšanu daļā par ēkām ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību atzītā būve ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* un par kultūrvēsturiski vērtīgām ēkām – būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[2.1] Nosakot ēkām kultūrvēsturisko vērtību, pieteicējam tiek liegta iespēja ēkas nojaukt un līdz ar to tiek ierobežotas pieteicēja Satversmes 105.pantā noteiktās tiesības rīkoties ar savu īpašumu.

[2.2] Lēmuma pamatojumā norādīts Ministru kabineta 2004.gada 8.aprīļa noteikumu Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un izmantošanas noteikumi" 12.3.punkts.

Minētais punkts nosaka sešus kultūrvēsturiskās vērtības līmeņus, bet nenosaka kritērijus, kādi ņemami vērā konstatējot katras konkrētās ēkas kultūrvēsturisko līmeni. Līdz ar to Lēmumā iztrūkst pamatojums, kas ļautu izvērtēt to, vai kultūrvēsturiskais līmenis ir noteikts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 11.panta prasības.

[2.3] Pieteicējs uzskata, ka veiktais kultūrvēsturiskais līmeņa novērtējums izdarīts pārkāpjot Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta otrajā daļā noteiktos kritērijus, pēc kuriem izvērtējama ēku kultūrvēsturiskā vērtība Rīgas vēsturiskajā centrā.

[2.4] Pieteicējs uzskata, ka minētās ēkas saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 8.aprīļa noteikumu Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un izmantošanas noteikumi" 12.3.6.punktu ir atzīstamas par vidi degradējošām ēkām, jo to stāvoklis (remonti to vizuālā stāvokļa uzlabošanai nav veikti vairāk nekā 50 gadus, to tehniskais stāvoklis ir ļoti slikts) ir pretējs jebkādām estētiskajām vērtībām.

[3] 2008.gada 1.septembrī Inspekcijas iesniegtajā paskaidrojumā par pieteikumu norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Ēku statuss kultūras mantojuma aizsardzības sistēmā: UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma objekta Nr.852 „Rīgas vēsturiskais centrs" aizsardzības zona un valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs" (valsts aizsardzības Nr.7442) daļa. Līdz ar to uz ēkām attiecas Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma un likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību", kā arī no tiem izrietošo normatīvo aktu prasības (tai skaitā Ministru kabineta 2004.gada 8.marta noteikumi Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" un Rīgas domes

2006.gada 7.februāra saistošie noteikumi Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi").

[3.2] Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.pantā ir definēts saglabājamās un aizsargājamās autentiskās kultūrvēsturiskās vērtības, tai skaitā – vēsturiskā apbūve, tās mērogs un raksturs. Minētā likuma 5.panta pirmajā daļā noteikts aizliegums Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā veikt jebkādas darbības, kas var izraisīt tajā esošo saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu. No minētā izriet, ka īpašuma tiesību ierobežojums attiecībā uz vēsturiskās apbūves izmantošanu (tai skaitā nojaukšanu) Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonas teritorijā izriet no Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma, nepārkāpjot Satversmes 105.pantā noteikto.

Šāds ierobežojums ir samērīgs, jo nodrošina sabiedrības intereses – saglabāt un dzīvot kultūrvēsturiski vērtīgā vidē.

[3.3] Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 7.pantā Ministru kabinetam deleģētās tiesības izdot noteikumu par Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanu, aizsardzību, izmantošanu, kultūrvēsturiskās vides pārveidošanu, kā arī attīstības projektu īstenošanas kārtību, nosaka attiecīgās kultūrvēsturiskās vides vērtībai atbilstošas prasības - Ministru kabineta 2004.gada 8.marta noteikumi Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi". Minēto noteikumu 2.8.punktā definēts vēsturiskās apbūves jēdziens, tajā iekļaujot kultūrvēsturiski unikālas, kultūrvēsturiski ļoti vērtīgas un kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas. Savukārt noteikumu 12.3.punktā Inspekcijai deleģētas tiesības noteikt ēku (būvju un atsevišķu to elementu) kultūrvēsturisko vērtību atbilstoši sešiem vērtību līmeņiem. Priekšnoteikumi Inspekcijas lēmuma pieņemšanai ir saskaņojums ar Rīgas pilsētas būvvaldi.

[3.4] Vērtības līmeņa noteikšana ēkām (būvēm un to elementiem) ir instruments, ar ko tiek nodrošināta Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 2.pantā definētā mērķa sasniegšanas - Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšana, aizsardzība un kvalitatīva attīstība. Ministru kabineta 2004.gada 8.marta noteikumu Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" 13.punkts nosaka, ka Inspekcija un Rīgas pilsētas būvvalde attīstības un ēku rekonstrukcijas projektus izvērtē, ņemot vērā ēku, būvju un to atsevišķu elementu kultūrvēsturiskās vērtības līmeņus. Tādējādi tiek panākts, ka būvniecības projekti tiek īstenoti, saglabājot kultūrvēsturisko vidi visā tās daudzveidībā. Līdz ar to izvērtējot ēku nojaukšanas pieļaujamību, Inspekcijai iepriekš jāveic to kultūrvēsturiskā līmeņa novērtējums un pēc saskaņošanas ar Rīgas pilsētas būvvaldi jāpieņem lēmums.

[3.5] Inspekcijas uzdevums, vērtējot ēku (objektu to elementu) vērtību un nosakot to vērtības līmeni, ir attiecināt uz konkrētu ēku (objektu, elementu) Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 1.panta pirmajā daļā definēto kultūrvēsturiskās vērtības jēdziena saturu. Vienīgais normatīvi definētais kritērijs ir – ēka (objekts) nav jaunāks par 25 gadiem. Automātiski šī normatīvā kritērija piemērošana novestu strupceļā būvniecības projektu realizēšanai pilsētā un būtu pretrunā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma mērķi – nodrošināt kvalitatīvu attīstību. Tādēļ Ministru kabinets ir deleģējis Inspekcijai tiesības noteikt ēku vērtības līmeni – proti, attiecināt uz konkrēto ēku

kultūrvēsturiskās vērtības jēdziena definīciju, lai varētu vērtēt attīstības ieceres un projektus.

[3.6] Inspekcijas uzdevums ir nodrošināt iestādes pieņemto lēmumu vienveidību, objektivitāti un pamatotību. Tādēļ normatīvajos aktos noteiktās procedūras ietvaros Inspekcijā ir izveidota vienota kārtība visu ēku (būvju) vērtības līmeņa noteikšanai.

[3.7] Inspekcijas lēmums par vērtības līmeņa noteikšanu ir satura izvēles administratīvais akts, ko izdodot jāievēro piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus un lēmums jāpieņem, pamatojoties uz lietderības apsvērumiem atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajai daļai, 65.panta trešajai daļai, 66. un 67.pantam. Inspekcijas vadītājs atcēla Inspekcijas lēmumu Nr.10-4/414, jo tas nebija pietiekami pamatots un noformēts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas prasībām. Jautājums par pieteicēja nekustamajā īpašumā esošo ēku vērtības līmeni tika izskatīts Inspekcijā vēlreiz pēc būtības, atkārtoti veicot ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa novērtējumu, ekspertiem izbraucot uz vietas (sākotnēji tika veikts, pamatojoties uz fotofiksācijas un kartogrāfisko materiālu).

[3.8] 2008.gada 16.aprīlī Inspekcijas vadītājs tikās ar pieteicēju, lai uzklausītu viņa argumentus un apsvērumus. Pieteicējs vēlas sev piederošajā īpašumā attīstīt viesnīcas jaunbūves projektu, un šī mērķa īstenošanai nepieciešams nojaukt visu nekustamajā īpašumā esošo apbūvi, jo pieteicējam ir sava vīzija par nekustamā īpašuma arhitektūru. Pieteicējs norādīja, ka nesaskata vērtību novērtētajās ēkās un kā papildus materiālus iesniedza viesnīcas attīstības skici, kas paredz visas esošās apbūves nojaukšanu.

[3.9] Pieteicēja nekustamajā īpašumā esošo ēku un būvju kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa atkārtota novērtēšana Inspekcijā tika organizēta atbilstoši vienotajai kārtībai un metodikai, Inspekcijas ekspertu komisijas locekļiem 2008.gada 24.aprīlī apsekojot dabā nekustamajā īpašumā esošās ēkas, lai, ņemot vērā, iesniegto pieteicēja teritorijas attīstības ieceri, gūtu precīzu priekšstatu par ēku kultūrvēsturisko vērību un kultūrvēsturiskās vides kontekstu, kā arī to saglabāšanas nozīmīgumu. 2008.gada 20.maijā apkopotais ekspertu vērtējums lecināja par šādu nekustamajā īpašumā esošo ēku (būvju) kultūrvēsturiskās vērtības līmeni: ēkas ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*), ēkas bez kultūrvēsturiskās vērtības – (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*), kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas – (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/* un */kadastra apzīmējums/*). Inspekcijas priekšlikums par noteiktajiem kultūrvēsturiskās vērtības līmeņiem saskaņots ar Rīgas pilsētas būvvaldi.

[3.10] Inspekcija pieņemot Lēmumu, izvērtēja tā samērīgumu, kā arī lietderību un savus apsvērumus. Pieteicējam netiek liegta iespēja realizēt viesnīcas attīstības projektu, bet gan uzlikts ierobežojums – projektu realizēt, saglabājot divas kultūrvēsturiskās ēkas.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis uzturēja prasījumu saskaņā ar pieteikumā norādīto motivāciju.

Atbildētāju pārstāvji tiesas sēdē prasījumu neatzina, norādot, ka pieteicēja arguments, ka administratīvajā aktā nav ietverts pamatojums ir kļūdains. Tas, ka

pieteicēja skatījumā ēku kultūrvēsturiskā vērtība ir zemāka nekā administratīvajā aktā sniegtā, nav par pamatu atzīt, ka administratīvais akts nav pamatots.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

[6] Ar lietā esošajiem materiāliem un dalībnieku paskaidrojumiem tiesa konstatē turpmāk norādītos faktiskos apstākļus.

[6.1] 2007.gada 26.jūlijā Inspekcijā saņemts pieteicēja iesniegums, kurā lūgts izvērtēt pieteicēja ieceri veikt tam piederošajā zemes gabalā Rīgā, */adrese/* esošo ēku nojaukšanu.

[6.2] Ar Inspekcijas lēmumu Nr.10-4/414 noteikts šāds Rīgā, */adrese/* esošo ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmenis:

1) ēkas ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību – būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*,

2) kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas – būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*.

[6.3] 2008.gada 12.martā pieteicējs apstrīdēja Inspekcijas lēmumu Nr.10-4/414 daļā par kultūrvēsturiski vērtīgu ēku līmeņa noteikšanu būvēm ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*.

[6.4] Ar Inspekcijas vadītāja lēmumu pieteicēja sūdzība tika apmierināta un lēmums Nr.10-4/414 tika atcelts formas trūkumu dēļ, jo lēmums nebija noformēts atbilstoši Administratīvā procesa likuma prasībām un uzdeva atkārtoti pārvērtēt būvju kultūrvēsturisko vērtību.

[6.5] Ar 2008.gada 13.jūnija Inspekcijas lēmumu Nr.06-02/2108 konstatēti turpmāk minētie ēku kultūrvēsturiskie līmeņi:

1) ēka ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību – būve ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*;

2) ēkas bez kultūrvēsturiskās vērtības - būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*;

3) kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas - būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*.

[6.6] 2008.gada 14.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Inspekcijas 2008.gada 13.jūnija lēmuma Nr.06-02/2108 atcelšanu daļā, ar kuru par ēku ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību atzīta būve ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, un par kultūrvēsturiski vērtīgām ēkām – būves ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*.

[7] Tiesas vērtējumā pieteicēja prasījuma priekšmets ir par pieteicējam labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu samazināts būvju ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/* kultūrvēsturiskās vērtības novērtējums.

Pieteicēja noformulētais prasījums ,- Lēmuma atcelšana, pats par sevi nepiešķir pieteicējam noteiktas tiesības. Saprātīgi tulkojot pieteicēja gribu, tiesa atzīst, ka pieteicējs vēlas panākt noteikta satura administratīvā akta izdošanu.

[8] Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas aizsardzības likuma 7.pantu, Ministru kabineta noteikumu Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" 12.3.punktu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, saskaņojot ar Rīgas pilsētas būvvaldi un, ja nepieciešams, konsultējoties ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomi, nosaka ēku kultūrvēsturisko vērtību.

Tiesas vērtējumā Inspekcijas lēmums par ēkas kultūrvēsturiskās vērtības konstatāciju ir administratīvs akts, jo tas nosaka ēkas statusu un ar to saistītos ierobežojumus (pienākumus).

[9] Lietā nav strīds par faktu, ka ēkas */adrese/*, Rīgā atrodas Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā un uz tām ir attiecināms Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma normu regulējums.

Strīds lietā ir par to, vai būvēm ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/* ir pareizi noteikta kultūrvēsturiskā vērtībā.

[10] Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas aizsardzības likuma 5.panta otrajā daļā ir norādītas kultūrvēsturiskās vērtības, kuru saglabāšana ir likuma mērķis:

1) vēsturiskā plānojuma struktūra;

2) panorāma un siluets, skatu perspektīvas;

3) vēsturiskā apbūve (īpašu – viduslaiku, jūgendstila un koka apbūve), tās mērogs un raksturs;

4)...(..).

[11] Ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmenis tiek noteikts, izmantojot ekspertu metodi. Eksperti novērtē ēkas, tās iedalot sešās kategorijās (kultūrvēsturiski unikāla ēka, ļoti vērtīga ēka, vērtīga ēka, ēka ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību, ēka bez kultūrvēsturiskas vērtības, vidi degradējoša ēka). Novērtējot ēkas, eksperti norāda savus argumentus, kas ir pamatā konkrētajam viedoklim. Ekspertu vērtējumu apkopo Inspekcijas atbildīgās amatpersonas un tas ir pamats Inspekcijas priekšlikumam, kas tiek nosūtīts Rīgas pilsētas būvvaldei saskaņošanai.

Pārbaudot lietas materiālus tiesa nekonstatē procesuāla rakstura pārkāpumus, kas varētu ietekmēt lietas rezultātu.

[12] Tiesas vērtējumā nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka administratīvais akts nesatur pamatojumu.

Administratīvajā aktā ir norādīts, ka ēka ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* ir kultūrvēsturiski vērtīga ēka, jo tā ir 1882.gadā celta mūra ēka ar bagātu dekoru, kas ir raksturīga sava laika arhitektūras liecība ar samērā labi saglabājušos sākotnējo arhitektonisko veidolu. Ēkas vērtība ir apjoms pilsētvidē un

autentiski saglabājusies fasāde pret Dzirnavu ielu, tā ir vides kvalitāti nosakoša celtne, kas ir svarīga pilsētas telpas vēsturiskā apveida elements.

Ēka ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* vērtējama kā kultūrvēsturiski vērtīga ēka, jo tā ir celta 1879.gadā kā spīķeris (mūra noliktavas celtne) ar labi saglabātu konstruktīvo sistēmu, apjomu un fasādes elementiem, tā ir relatīvi maz pārbūvēta. Ēka ir mūra noliktavas celtne, kas kā ēkas tips ir saglabājies relatīvi nedaudzos apbūves piemēros un tādēļ ir vērtīgs autentisks elements, kur saglabāšana ir svarīga no pilsētbūvnieciskā viedokļa konkrētajai vietai. Noliktava ir atbilstoši reģiona kultūrvēsturiskās apbūves raksturam un šīs pilsētas daļas izmantošanas veidam 19.gadsimtā. Ēka ir potenciāli viegli piemērojama mūsdienu izmantošanai un var sniegt augstu pievienoto vērtību vides kvalitātei konkrētajā zemes gabalā.

[13] Pieteicējs nav apstrīdējis administratīvajā aktā konstatētos faktus, bet iebilst pret to novērtējumu. Pieteicējs norāda, ka ēkas būtu atzīstamas par vidi degradējošām ēkām, jo to stāvoklis ir pretējs jebkādām estētiskajām vērtībām (ēku remonti to vizuālā stāvokļa uzlabošanai nav veikti vairāk kā 50 gadus, to tehniskais stāvoklis ir ļoti slikts).

[14] Apskatoties lietas materiālos esošās būvju fotogrāfijas lietas *(46.- 48.lapa)* kā arī ņemot vērā procesa dalībnieku paskaidrojumus, tiesa konstatē, ka pēc būtības netiek apšaubīti ekspertu norādītie fakti:

1) ēkas ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* un */kadastra apzīmējums/* ir raksturīgas sava laika liecības, kas saglabājušās relatīvi nepārbūvētā veidā un raksturo konkrētajai vietai raksturīgo apbūvi, kā arī iezīmē apbūves kvartāla robežas;

2) ēka ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* ir 19.gadsimta pirmās puses mazstāvu apbūve, ēka ir ievērojami pārbūvēta.

Strīds ir par šo faktu nozīmi kultūrvēsturiskajā aspektā saistībā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma normām.

[15] Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 2.pantu, likuma mērķis ir nodrošināt Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanu, aizsardzību un kvalitatīvu attīstību.

Līdz ar to tiesas vērtējumā, lieta ir izšķirama, ņemot vērā, piešķirtā novērtējuma iespējamās tiesiskās sekas.

Atbildētājs (un arī tiesa) pēc būtības salīdzina divus alternatīvus variantus:

1) visu */adrese/*, Rīgā ēku nojaukšanas (jaunbūves celtniecības) atļaušana;
2) ēkas ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* un */kadastra apzīmējums/* daļēja saglabāšana (rekonstrukcijas gaitā tiek pieļauta ievērojamas izmaiņas, tomēr tiek saglabāts ēkas apjoms un konstruktīvie pamatelementi).

No ekspertiem izsniegtās tabulas redzams, ka tieši kritērijs, par to, vai pieļaujama ēku pārveidošana, zaudēšana, ir par pamatu ēku iedalījumam grupās.

[16] Tiesas vērtējumā ir atzīstams, ka ēku */adrese/* ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* un */kadastra apzīmējums/* nojaukšana būtiski izmanīs

konkrētās vietas kultūrvēsturisko izskatu, samazinot vides kultūrvēsturisko vērtību. Šāda rīcība būtu pretēja Rīgas vēsturiskā centa saglabāšanas un aizsardzības likuma 2.pantam un 5.panta otrās daļas trešajam punktam.

[17] Nav pamatots pieteicēja arguments, ka ēku stāvoklis ir pretējs jebkādām estētiskajām vērtībām. Ēku tehniskais stāvoklis iespējams prasa remontdarbus, tomēr šie argumenti nemaina ēkas kultūrvēsturisko vērtību. Ēkas pašas par sevi ir izveidotas arhitektoniski pilnvērtīgi un tās nevar tikt atzītas par vidi degradējošām.

Tiesa kā nepamatotu noraida arī pieteicēja argumentu, ka administratīvais akts izdots pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 11.panta prasības. Administratīvā aktā ir norādītas piemērotās tiesību normas.

[18] Pieteicējs tiesas sēdē izteica lūgumu nozīmēt tiesas ekspertīzi lietā. Pieteicēja lūgums tika noraidīts turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[18.1] Tiesai nav pamata apšaubīt lietas materiālos esošo ekspertu novērtējumu *(lietas 30.lapa)*.

[18.2] Pieteicējs pēc būtības nav apstrīdējis nevienu Inspekcijas konstatēto faktu (piemēram, ēkas ir būvētas 1879., 1882.gadā, saglabājušās ar relatīvi maz pārbūvēm, iezīmē apbūves kvartāla robežas, u.c.). Līdz ar to ekspertīzes veikšana pēc būtības nevar mainīt jau konstatētos faktus.

[18.3] Personu viedoklis par ēkas kultūrvēsturisko vērtību ir analizējams Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma normu kontekstā, kas pēc būtības ir izdarāms tiesai.

[19] Tiesas vērtējumā ēku kultūrvēsturiskā vērtība ir nosakāma kontekstā ar likuma mērķi, saglabāt vēsturisko pilsētvidi. Atsevišķa ēka neveido pilsētvidi, tomēr ir tās sastāvdaļa. Līdz ar to tās vērtība ir saistīta ar veseluma vērtību, proti, ja tiek pieļauta vienas sastāvdaļas pilnīga iznīcināšana, tad tas var novest arī pie veseluma zaudēšanas (līdzīgu lēmumu pieņemšana iznīcinātu konkrētās vietas pilsētvidi pilnībā). Konkrētās ēkas ir raksturīgas sava laika liecības, kas saglabājušās relatīvi nepārbūvētā veidā un raksturo konkrētajai vietai raksturīgo apbūvi, līdz ar to tās veido konkrētajai vietai raksturīgu vēsturisko pilsētvidi.

Likumdevējs Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 3.punktā ir paredzējis aizsargāt vēsturisko apbūvi, tās mērogu un raksturu. Ēku */adrese/* ar kadastra numuru */kadastra numurs/, /kadastra numurs/* pilnīgas nojaukšanas gadījumā likuma mērķis netiek sasniegts.

Ēkas ar kadastra numuru */kadastra numurs/* nojaukšana pieteicējam netiek liegta. Ēkai ir kultūrvēsturiska nozīme, jo tā raksturo 19.gadsimta sākuma mazstāvu apbūvi (tās vērtība ir tās apjoms). Tiesas vērtējumā nav pamata samazināt ēkas kultūrvēsturisko novērtējumu.

[20] Apkopjot iepriekš minēto tiesa secina, ka administratīvais akts ir pamatots un ēku kultūrvēsturiskā vērtība ir noteikta atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma normu prasībām.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 254.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

noraidīt *J.M.C.* prasījumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu samazināta būvju ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/* kultūrvēsturiskās vērtības novērtējums.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis *(paraksts)* V.Poķis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvā rajona tiesa

Tiesnesis _____V.Poķis
Rīgā, 2009. gada 18. septembrī